

11. Juni 20226

FM2026/131

Forslag til forespørgselsdebat om, hvilke årsager der kan være til selvmord og hvilket ansvar samfundet har i det spørgsmål.

(Inatsisartut medlem Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut)

Tak til Aqqalu C. Jerimiassen fra Atassut for at have rejst denne forespørgselsdebat om et vigtigt og potentielt vanskeligt emne.

Desværre berører selvmord os alle. Bag tallene, som vi kender, findes et menneske, en familie, venner og et samfund, som må leve videre med sorg og ubesvarede spørgsmål. Derfor er det afgørende vigtigt, at vi som samfund fortsat har åbne samtaler om selvmordstanker og om, hvordan vi bedst muligt kan forhindre, at mennesker mister håbet.

I Siumut mener vi, at selvmord desværre er et samfundsproblem, som ikke kan forklares med én enkelt årsag. Tværtimod ser vi, hvordan psykisk mistrivsel, traumer, sociale problemer, misbrug, ensomhed, økonomiske vanskeligheder, oplevelser af tab, vold, omsorgssvigt over for børn samt manglende muligheder for hjælp kan hænge sammen.

Derfor er det vigtigt at være bevidst om, at vi alle har et ansvar – som enkeltpersoner, familier, medborgere og offentlige myndigheder. Det emne, vi drøfter, er ikke noget, som nogen kan bære alene.

Fra Siumuts side er vi enige i, at vores viden om årsagerne til selvmord fortsat skal styrkes. Forskning og dokumentation er særdeles vigtige, hvis vi skal kunne målrette det forebyggende arbejde bedst muligt.

Derfor ser vi det også som positivt, at der arbejdes videre med den viden, som allerede findes, samtidig med at man forsøger at identificere, hvor der mangler forskningsmæssig viden. Der kan blandt andet være sammenhænge mellem psykisk sundhed, sociale vilkår, traumer, kultur samt livsbetingelserne i vores land.

Eksisterende forskning har allerede vist, at vanskelige opvækstvilkår, vold, seksuelle overgreb, misbrug, fattigdom samt psykiske sygdomme kan være risikofaktorer. Derfor skal ny forskning supplere den viden, vi allerede har, og ikke erstatte det, vi allerede ved.

En af de bekymringer, Siumut har, handler om, hvordan den måde, vi taler til hinanden på i det offentlige rum, kan påvirke mennesker, når alle kan høre og se det. Respekt, fællesskab og omsorg er grundlæggende værdier i et sundt samfund.

Nedgørelse eller hån kan forstærke følelsen af ensomhed eller håbløshed. Vi har alle et ansvar for at bidrage til, at mennesker føler sig set, hørt og værdsat.

Fra Siumuts side ønsker vi dog også at understrege, at forebyggelse af selvmord begynder tidligt. Det begynder med trygge børn i familien. Det begynder med gode daginstitutioner, en skole med fokus på trivsel, et meningsfuldt fritidsliv samt gennem inddragelse af lokalsamfundene.

Samtidig mener vi, at samarbejdet mellem sundhedsvæsenet, kommunerne, skolerne, kriminalforsorgen og de frivillige organisationer bør styrkes. Forebyggelsesarbejdet giver de bedste resultater, når vi arbejder sammen.

Afslutningsvis ønsker vi fra Siumuts side at sige og understrege, at arbejdet mod selvmord ikke handler om at placere skyld hos nogen. Det handler derimod om, at vi i fællesskab tager ansvar for at beskæftige os med et emne, som kan være vanskeligt.

Vi må fortsat søge ny viden, styrke forebyggelsen og sikre, at flere mennesker bevarer håbet og føler sig som en del af fællesskabet.

Med disse bemærkninger takker vi fra Siumuts side for forslaget. God debat. Jess Svane SIUMUT